

HÂKİMLİK - KAYMAKAMLIK - MÜFETTİŞLİK - UZMANLIK - KPSS
ve TÜM KURUM SINAVLARINA HAZIRLIK
FAKÜLTELER İÇİN YARDIMCI KAYNAK

İDARE HUKUKU

TÜRKİYE’NİN İDARİ YAPISI – MAHALLİ İDARELER İDARE HUKUKUNUN TÜM KONULARI

- **29 Aralık 2022** Tarihinde Sonuncusu Çıkarılan **116 Sayılı** Kararname dahil Tüm **Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri**
- **23 Kasım 2022** Tarih ve **7422** Sayılı **Köy Kanunu’nda Yeni Hükümler Getiren Kanun** (30 Kasım 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **16 Kasım 2022** Tarih ve **7421** Sayılı **Kamulaştırma, İl Özel İdaresi, Belediye ve Büyükşehir Belediyesi Kanunlarına Yeni Hükümler Getiren Kanun** (26 Kasım 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **13 Ekim 2022** Tarih ve **7418** Sayılı **Devlet İhale ve Kamu İhale Kanunlarını Değiştiren ve Yeni Hükümler Getiren Kanun** (18 Ekim 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **23 Haziran 2022** Tarih ve **7413** Sayılı **Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**
- **06 Nisan 2022** Tarih ve **7393** Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **08 Mart 2022** Tarih ve **7381** Sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu

**ve Tüm Diğer Güncel Mevzuat Değişiklikleri Çerçevesinde
Yenilenerek ve Güncellenerek Hazırlanmış**

30. BASIM (2023)

PROF. DR. AHMET NOHUTÇU

SAVAŞ KİTAP ve YAYINEVİ®

Yayınevi ve Dağıtım

Ostim O.S.B.
1208. Cad. No: 9
Yenimahalle
Ostim / ANKARA
Tel:0.312 434 35 97
0.312 432 44 29
Fax:0.312 432 44 28

Şube

Cemal Gürsel Caddesi
Ankara Üniv. Hukuk Fak.
Öğrenci Girişi
Fakülteler Mah.
Cebece / ANKARA
Tel:0.312 319 83 33
www.savaskitap.com

İDARE HUKUKU

©Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Tamamen veya herhangi bir bölümü yazarın ve yayınevinin yazılı izni alınmadan basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

Baskı Yılı : Ocak 2023

Baskı Sayısı : 30. Baskı

1. Baskı Mayıs 2008
2. Baskı Nisan 2009
3. Baskı Mart 2010
4. Baskı Şubat 2011
5. Baskı Ağustos 2011
6. Baskı Şubat 2012
7. Baskı Ağustos 2012
8. Baskı Ekim 2012
9. Baskı Haziran 2013
10. Baskı Ağustos 2013
11. Baskı Kasım 2013
12. Baskı Ağustos 2014
13. Baskı Eylül 2014
14. Baskı Şubat 2015
15. Baskı Nisan 2015
16. Baskı Ağustos 2015
17. Baskı Eylül 2015
18. Baskı Nisan 2016
19. Baskı Ağustos 2016
20. Baskı Kasım 2016
21. Baskı Ağustos 2018
22. Baskı Eylül 2018
23. Baskı Mart 2019
24. Baskı Eylül 2019
25. Baskı Mart 2020
26. Baskı Ağustos 2020
27. Baskı Ocak 2021
28. Baskı Nisan 2021
29. Baskı 2022

30. Baskı Ocak 2023

Ebadı : 16x24

Kâğıt : 70 gr 1. Hamur

Cilt : Amerikan Cilt

Sayfa Sayısı : 812

ISBN : 978-625-8136-69-2

Dizgi & Tasarım : Savaş Dizgi

Baskı : Özbaran Ofset

*Çok Kıymetli Şehit Kaymakam Kardeşim
Muhammed Fatih SAFİTÜRK'ün
Aziz Hâtırasına*

“Adâlet, Mülkün (Devletin) Temelidir.”

Yazar Hakkında

1993 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü bitiren Ahmet Nohutçu, Kamu yönetimi Yüksek Lisansını Amerika Birleşik Devletleri New Jersey Fairleigh Dickinson Üniversitesinde tamamladı. 1996 yılında ODTÜ’de doktora eğitimine başlayıp 2002 yılında Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktoru oldu.

Muğla Üniversitesi ve ODTÜ’de araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2002 yılında yardımcı doçent unvanını alan Ahmet Nohutçu, 2002-2004 yılları arasında Muğla Üniversitesinde Öğretim Üyesi olarak çalıştı. 2004 ila 2012 arasında Kocaeli Üniversitesinde, 2012-2015 yılları arasında Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak çalıştı. 2010 yılında Doçent, 2015 yılında Profesör unvanını alan Ahmet Nohutçu, 2015 yılından itibaren Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğretim üyesi ve Hukuk Bilimleri Anabilim Dalı Başkanı olarak akademik kariyerini sürdürmeye başlamıştır.

30 civarında yayımlanmış akademik makalesi olan Prof. Dr. Ahmet Nohutçu’nun pek çok yayınlanmış kitabı bulunmaktadır. Bireysel olarak kaleme aldığı **Devlet Teşkilatı Hukuku (2 cilt)** (2. Baskı, 2017) ile öğretim üyesi arkadaşlarıyla ortak olarak kaleme aldığı **Etkin Devlet** (2003), **Türkiye İçin Yeni Anayasa Vizyonu ve Yol Haritası** (2022), **Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar** (3. Baskı, 2013), **Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-I** (2005), **Bilgi Çağında Türk Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması-II** (2007), **Osmanlı-Türk Anayasa Metinleri** (2020) isimli yayımlanmış akademik kitapları; **Anayasa Hukuku** (26. Baskı, 2022), **İdare Hukuku** (30. Baskı, 2023), **İdari Yargı** (22. Baskı, 2021), **Kanunname Kaymakamlık Kod: 54** (19. Baskı, 2023), **Kanunname Hakimlik Kod: 27** (19. Baskı, 2023), **Kamu Yönetimi** (15. Baskı, 2021), **ATES: İnsan Hakları ve Demokratikleşme: Kuram ve Pozitif Hukukumuz** (7. Baskı, 2021) ve **Uluslararası İlişkiler** (2007) isimli ders kitapları, **Maksimus: İdari Teşkilat ve Kamu Yönetimi Soru Bankası** (4. Baskı, 2014) isimli test kitabı, **İdeal: Anayasa Hukuku-İdare Hukuku-İdari Yargı Çıkmış Soru Bankası** (7. Baskı, 2015) ve **Primus Inter Pares: Medeni Hukuk-Ticaret Hukuku-Borçlar Hukuku-İcra İflas Hukuku-Ceza Hukuku-Ceza Usul Hukuku-Medeni Usul Hukuku-Vergi Hukuku Çıkmış Soru Bankası** (3. Baskı, 2013) isimli çıkmış soru bankaları ve **Kaymakamlık Mülakatına Hazırlık** özel kitabı bulunmaktadır.

Ayrıca Koordinatörlüğünde hâkimlik konularında uzman bir ekip tarafından özet olarak hazırlanmış **Hâkimlik Kampı (Adli Hâkimlik)** (10.

Baskı, 2021), **Hâkimlik Kampı (İdari Hâkimlik)** (6. Baskı, 2021) ve **KPSS Kampı** (2018) hukuk konu anlatımı kitapları **SON TEKRAR Adli-İdari Hakimlik Soru Bankası** (4. Baskı, Şubat 2021);

Avukat Tan Tahsin Zapata, Kaymakam Ahmet Gazi Kaya ve Hâkim Sinan Sakin ile beraber hazırladığı **Külliyyat Adli Hâkimlik** (12. Baskı, 2021) ve **Külliyyat İdari Hâkimlik Hukuk Soru Bankaları** (4. Baskı, 2018), **Külliyyat KPSS Hukuk Soru Bankası** (8. Baskı, Mart 2020);

Prof. Dr. Mehmet Dikkaya ve Kaymakam Ahmet Gazi Kaya ile hazırladığı konu anlatımlı **Kaymakamlık Kampı** (11. Baskı, 2021); yine Ahmet Gazi Kaya ile beraber kaymakamlık sınavına yönelik hazırladığı **KAS MÜKTESEBAT Kaymakamlık Sınavı Kapsamlı Hazırlık Mevzuatı** (4. Baskı, Haziran 2022) **KAS (Kaymakamlık Sınavı Soru Bankası)** (18. Baskı, 2023), **ATEŞ: İnsan Hakları ve Demokratikleşme Soru Bankası** (3. Baskı, 2022) ve **KARARNAME: Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri** (1. Baskı, Temmuz 2021) kitapları;

Savcı Olcay Aslan, Avukat Olcay Ekşioğlu, Dr. Okan Yıldırım, Kaymakam Ahmet Gazi Kaya ve Maliye Uzmanı Mustafa Karadeniz ile beraber hazırladığı **Konsensus Akademi Adli-İdari Hâkimlik Konu Anlatımı** (2. Baskı, Eylül 2021); **Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Çözümlü Çıkmış Soru Bankası** (17. Baskı, 2021) ve **Konsensus KPSS-Kurum Çözümlü Çıkmış Hukuk Soru Bankası** (14. Baskı, 2021) isimli soru bankaları bulunmaktadır.

30. BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Elinizde tuttuğunuz **İdare Hukuku** kitabımızın 30. Baskısı, bir önceki 29. Baskıdan sonra ortaya çıkan aşağıdaki mevzuat değişiklikleri ve yenilikleri çerçevesinde güncellenerek, genişletilerek ve baştan sona kadar dikkatle gözden geçirilerek hazırlanmıştır:

- **29 Aralık 2022** Tarihinde Sonuncusu Çıkarılan **116 Sayılı** Kararname dahil Tüm **Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri**
- **23 Kasım 2022** Tarih ve **7422** Sayılı **Köy Kanunu'nda Yeni Hükümler Getiren Kanun** (30 Kasım 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **16 Kasım 2022** Tarih ve **7421** Sayılı **Kamulaştırma, İl Özel İdaresi, Belediye ve Büyükşehir Belediyesi Kanunlarına Yeni Hükümler Getiren Kanun** (26 Kasım 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **13 Ekim 2022** Tarih ve **7418** Sayılı **Devlet İhale ve Kamu İhale Kanunlarını Değiştiren ve Yeni Hükümler Getiren Kanun** (18 Ekim 2022 Tarihli Resmî Gazete)
- **30 Haziran 2022** Tarih ve **7415** Sayılı **Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**
- **23 Haziran 2022** Tarih ve **7413** Sayılı **Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**
- **25 Mayıs 2022** Tarih ve **7407** Sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı KHK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **06 Nisan 2022** Tarih ve **7393** Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- **08 Mart 2022** Tarih ve **7381** Sayılı Nükleer Düzenleme Kanunu

Kitabımızın başta 2023 yılında yapılacak Kaymakamlık, Adli ve İdari Hâkimlik ve Savcılık sınavları ile kariyer sınavlarına hazırlanan adaylar olmak üzere, tüm okuyucularına ve öğrencilerime yararlı olmasını, başarılarına katkı sağlmasını temenni eder; kalbi selam, sevgi ve iyi dileklerimi sunarım.

Çengelköy / 13 Ocak 2023

Prof. Dr. Ahmet Nohutçu

E-mail: anohutcu@yahoo.com

İLK BASKIYA ÖNSÖZ

Bu kitap, mesleki kariyer sınavlarında idare hukuku alanında çıkmış soruların kapsam ve içeriği temel alınarak hazırlanmıştır. Kitap, kaymakamlık, hâkimlik, müfettişlik ve uzmanlık sınavlarına hazırlanan adaylar için, idare hukuku kapsamında çıkan tüm konuların temel noktalarını özetleyerek açıklamaktadır.

Kitabın yazım sürecinde, öğrencilerimin büyük desteğiyle son 10 yıldan beri ulaşabildiğimiz tüm kariyer sınavlarında idare hukuku ile ilgili bütün soruları seçip ayırdık. Birinci baskı için bu şekilde ayıkladığımız yaklaşık 1200 soru ile, kitabın ilk basımından sonra gerçekleştirilen uzmanlık sınavlarındaki yeni 200 soruyu kendi içinde idare hukukunun temel konuları itibarıyla bölümlere ayırdık. Sonuç çok çarpıcıydı: Son 10 yıldan beri idare hukukuyla ilgili soruların tüm soruların %53'ü idari teşkilat, %24'ü idare hukukunun genel esas ve ilkeleri, %5'i idari işlemler, %5'i memurlar, %4'ü kamulaştırma, %3'ü sözleşme ve ihaleler, %2'si kamu hizmeti, %2'si kolluk hizmeti, kalan %4 de idarenin mali sorumluluğu, kamu malları, re'sen icra ve diğer alanlardan gelmişti.

Bu dağılım kitabı yazma sürecinde, konuların kitap içindeki oran ve ağırlığını belirlememde bana çok yol gösterici oldu. Konuları yazarken çıkan soruların içeriğini, kapsamını, sorulma sıklığını, ısrarla tekrar edilen ve ölçülmeye çalışılan noktaları göz önünde bulundurmaya dikkat ettim. Sorularda adayların yanılma ve gözden kaçırma olasılığı olan, tekrar tekrar sorulan ve dikkat gerektiren hususları altlarını çizerek veya önemli kutusuna alarak vurguladım. Dolayısıyla, kitapta bölümlerin ağırlığı, dağılımı, konuların ele alınış usulü, sıralanışı, önemli kutucuklarına girmesi, altlarının çizilişi, koyu yazılışı, tekrarı kariyer sınavlarına hazırlanan adayların, idare hukukuyla ilgili önemli noktalarda dikkatlerini çekip kavramalarını kolaylaştırmak, soyut ve kurumsal bilgiler yığını içinde kaybolup kritik noktaları gözden kaçırmalarını önlemek pratik amacından kaynaklanmaktadır.

Bölümlerin sonuna eklenen "**Sınav Öncesinde En Önemli Noktalar**" kısımları, adayların sınavlardan bir-iki gün önce yaklaşık 1 veya 2 saatte bakarak sınavlarda idare hukukuyla ilgili gelme olasılığı en yüksek konuları hatırlayıp bilgilerinin tazelenmelerine yönelik hazırlanmıştır.

Konu anlatımından sonra gelen, "**Çözümlü İdare Hukuku Deneme Testleri**", ağırlıklı olarak sınavlardaki her dört sorudan üçünü oluşturan idari teşkilat ve idare hukukunun genel ilke ve esasları ile ilgili bilgilerin ve önemli noktaların pekişmesini ve yerleşmesini sağlayacaktır.

Kitabın son kısmındaki "**Sınavda Çıkmış Sorular**" ise, yukarıda anlatıldığı gibi, son on yıldan beri tüm sınavlarda idare hukuku ile ilgili çıkmış soruları kapsamaktadır. Sorular idare hukukunun temel konularına göre tasnif edilmiştir. Testler incelendiğinde, bazı soruların kelimesi kelimesi aynısıyla farklı sınavlarda tekrarlandığı görülecektir. Yani, bir sınavda çıkan soru sonraki yıllarda aynı sınavda veya başka bir sınavda çapraz olarak defalarca sorulmaktadır. Bu tür mükerrer sorular aynen kitaba almamızın nedeni, adayların çıkmış ve sıkça sorulma eğiliminde olan sorulara aşina olmalarını sağlamaktır. Bu arada mevzuatta olan değişiklikten dolayı güncel durumlarla örtüşmeyen bazı soruların altına, mevcut hukuki statü bilgi notu şeklinde düşülmüş, böylelikle adayların yanlış bilgilenmeleri önlenerek değişikliklerin ve yeniliklerin ayırımına varmaları sağlanmak istenmiştir.

Kitabın elinizdeki üçüncü basımında, mevzuattaki gelişmeye koşut güncellemeler, eklemeler ve genişletmeler yapılmış, ikinci basımdaki yazım ve imla hataları gözden geçirilmiş, birinci basımdan sonra yapılan meslek sınavlarında gelen 197, ikinci basımdan sonra yapılan sınavlarda sorulan 137 yeni idare hukuku sorusu da ilgili bölümlere eklenmiştir.

Kitabın oluşumunda, şu ana kadar benden idare hukuku dersini almış ayrı ayrı her bir öğrencimin katkısı bulunmaktadır. Bunu inanarak ve bilinçli olarak belirtmekteyim. Hepsine sevgi dolu kalbi şükranlarımı sunarım. Çünkü, bu konuları benden dinleyen her bir öğrenci, dikkati ve ilgisiyle benim bilgi eksikliğimi telafi etmekte ve öğretirken öğrenmeme çok ciddi katkı sağlanmaktadır. Bununla birlikte soruların toplanması, düzenlenmesi, bilgisayara geçirilmesi ve kitabı kontrolünde bana büyük özveri ve içtenlikle destek olan çok kıymetli öğrencilerim Mustafa Güngör, Hüseyin Tekin, Harika Varol, Muhiddin Aysa, Murat Ünal, Fatma Ateş, Hacer Keleş, Serkan Yazar, Uğur Korkmaz ve M. Serkan Şahin'e takdir dolu teşekkürlerimi sunarım. Kitabın bu basımına, Kamu Yönetimi kitabımda olduğu üzere bölümler arasına okuyuculara nefes aldırıp yüreklerine bir küçük bir mutluluk ışığı sunacak şiirler koymamı öneren Sahra Doğramacı, Duygu Kuş ve Engin Şenay kardeşlerime gönül şükranlarımı arz ederim.

Kitabın yazım aşamasında bana sonsuz bir destek sağlayan çok değerli hocam ve büyüğüm Prof. Dr. Hasret Çomak'a, saygın hukukçu kimliği, uzmanlığı, görüş ve önerileri ile bana yol gösteren, yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen özel ve ayrıcalıklı dostum Doç. Dr. Ekrem Ali Akartürk'e, yakınlıklarından onur duyduğum tüm bölüm öğretim üyesi arkadaşlarıma yüreктen teşekkür ederim.

Kitap çalışmalarımından dolayı kendisine ayırmam gereken sınırlı zamandan da mahrum kalan oğlum Ali Ulvi'den af diler, gözlerinden sevgiyle öperim.

Bu kitabın kısa bir sürede gerçekleşen yazımında, sevgili eşimin her aşamada inanılmaz düzeyde kesintisiz desteği, ilgisi ve katkısı oldu; eşim olmasaydı bu kitap çıkmazdı, sonsuz sevgilerimle kendisine daima minnettarım.

Kitabın yayım ve basım aşamasında, işbirliği yaptığım ve nazik ilgi ve yardımlarından dolayı kendilerini tanımaktan mutluluk duyduğum, Savaş Yayınevi'nden çok kıymetli Fadime ve Barış Gezerkaya'ya, Ramazan Ak ve Nuri İslam Kuru'ya, dizgiyi gerçekleştiren Ümmühan Adıgüzel'e içten teşekkür ederim.

Kitabın, okuyan herkese yararlı olmasını ümit eder, başarılar dilerim.

Suadiye-İstanbul / 18 Mart 2008

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Nohutçu

Kitapla ilgili her türlü öneri, dilek ve eleştirilerinizi aşağıdaki e-mail adresi yoluyla iletebilirsiniz.

anohutcu@yahoo.com

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM İDARE HUKUKUNUN GENEL ESASLARI

I. İDARE KAVRAMI	3
A. Tanım.....	3
B. İdare Kavramının Farklı Anlamları: Yapısal ve İşlevsel İdare.....	3
1. Yapısal (Organik, Teşkilat, Kuruluşsal, Uzvi ya da Şekli) İdare	3
2. İşlevsel (Fonksiyonel, Görevsel ya da Maddi) İdare.....	3
3. Yapısal ve İşlevsel İdare.....	3
C. Yapısal (Organik, Teşkilat, Kuruluşsal, Uzvi ya da Şekli) İdare.....	4
1. İdarenin Yapısal Görünümü (İdari Teşkilat)	4
a. Merkezi İdare / Genel İdare.....	4
b. Merkeze Yardımcı Kuruluşlar.....	4
c. Mahalli (Yerinden) İdareler / Yerel Yönetimler.....	4
d. Hizmetsel (İşlevsel) Yerinden İdareler / Kamu Kurumları	4
e. Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları	5
f. Bağımsız İdari Otoriteler / Düzenleyici – Denetleyici Üst Kurullar	5
2. Yasama ve İdare	5
3. Yargı ve İdare	6
4. Yürütme ve İdare	6
D. İşlevsel (Fonksiyonel, Görevsel ya da Maddi) İdare ve İdari İşlev	8
1. Yasama İşlevi ve İdare İşlevi.....	8
2. Yargı İşlevi ve İdare İşlevi.....	9
3. Yürütme İşlevi ve İdare İşlevi	10
4. İdari İşlev.....	10
a. İdari İşlevin Tanımı	10
b. İdari İşlevin Özellikleri.....	11
5. Türkiye Cumhuriyeti Devleti İdaresinin Görevleri (İşlevleri)	13
a. Milli Güvenliğin Korunması	13
b. Kolluk Faaliyetleri.....	13
c. Kamu Hizmetleri	14
d. Özendirme ve Destekleme Faaliyetleri.....	14
e. İçdüzen (Özyönetim) Faaliyetleri	14
f. Planlama Faaliyetleri	14
g. Ekonomik Faaliyetler	15

II. ANAYASADA İDAREYE İLİŞKİN HÜKÜM VE İLKELER	18
A. Anayasada İdareye İlişkin Genel Esas ve Hükümler.....	18
B. Anayasada İdareye İlişkin Özel ve Teknik İlkeler.....	19
1. Kanuni İdare (Yasal Yönetim) İlkesi.....	19
2. Merkezden (Özekten) Yönetim.....	21
a. Merkezden Yönetimin Yararları.....	22
b. Merkezden Yönetimin Sakıncaları.....	23
c. Yetki Devri (<u>Yetki Göçerimi</u>) (Delegation of Authority).....	23
3. Yetki Genişliği (Deconcentration) (Adem-i Temerküz, Tevsi-i Mezuniyet).....	24
4. Yerinden Yönetim (Decentralization) (Adem-i Merkeziyet).....	25
a. İşlevsel / Hizmet Yönünden (Fonksiyonel) Yerinden Yönetim (Hizmet Adem-i Merkeziyeti).....	26
b. Yerel (Coğrafi) Yerinden Yönetim (Coğrafi Adem-i Merkeziyet) (Local Governments / Administration / Authority).....	26
c. Hizmette Yerellik / Yerindenlik (Subsidiarity).....	27
d. Yerinden Yönetimin Yararları.....	27
e. Yerinden Yönetimin Sakıncaları.....	28
5. Yönetimin Bütünlüğü.....	28
a. Hiyerarşik Denetim.....	29
b. İdari Vesayet Denetimi (Yönetsel Vesayet) (Administrative Tutelage).....	31
1) Yerinden Yönetimlerin Organları Üzerinde İdari Vesayet.....	33
a) Karar veya Yürütme Organlarının Atanması.....	33
b) Anayasal Geçici Bir Tedbir Görevden Uzaklaştırma.....	33
2) Yerinden Yönetimlerin İşlemleri Üzerinde İdari Vesayet.....	34
III. İDARE HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ, KAYNAKLARI VE KAPSAMI	37
A. İdare Hukukunun Tanımı ve Gelişimi.....	37
B. İdare Hukukunun Özellikleri.....	39
1. İdare hukuku görece yeni ortaya çıkmış ve dinamik bir hukuk dalıdır.....	39
2. İdare hukuku içtihadi (içtihatlarla dayanan) (jurisprudential) bir hukuk dalıdır.....	39
3. İdare hukuku dağınık, tedvin (kodifiye) edilmemiş bir hukuk dalıdır.....	40
4. İdare Hukuku bağımsız ve özerk bir hukuk dalıdır.....	40
5. İdare hukuku kuralsal (statüsel/statüter) bir hukuk dalıdır.....	40
6. İdare hukukunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar idari yargıda çözümlenir.....	41
7. İdare hukuku işlemleri tek taraflıdır.....	41
8. İdare hukuku “kozalist” (hukuki sebeplere dayanan) ve “finalist” (yalnızca kamu yararı amacı güden) bir hukuk dalıdır.....	41

C. İdareye Uygulanan Hukuk Dalları: İdare Hukuku Sistemleri	41
1. Adli İdare (Anglo-Sakson) Sistemi.....	41
2. İdari Rejim (İdari Düzen, İcrai İdare Sistemi).....	42
3. İdare Hukukunun Düzenleme ve Uygulama Alanını Belirleyen Ölçütler.....	43
a. Kamu Gücü Ölçütü (Toulouse Ekolü).....	43
b. Kamu Hizmeti Ölçütü (Boedeaux Ekolü).....	44
c. Karma Ölçüt.....	44
d. Kamu Yararı Ölçütü.....	44
e. Günümüzdeki Durum: Yeni Kamu Gücü Ölçütü	45
D. İdare Hukukunun Kaynakları	45
1. Anayasa	46
2. Kanun	47
3. Uluslararası Antlaşmalar.....	47
4. Cumhurbaşkanlığı Karamamesi.....	48
5. Yönetmelik	48
a. Yetki.....	49
b. Şekil ve Usul	49
c. Neden	51
d. Konu	51
e. Amaç.....	52
f. Denetim.....	52
6. Diğer (Adsız) Düzenleyici İşlemler.....	52
7. İdari Teamül ve Tatbikat (Örf ve Adet Hukuku).....	53
8. Hukukun Genel İlkeleri.....	54
9. İçtihat (Yargısal Kararlar)	54
10. Doktrin (Öğreti / Bilimsel Görüşler).....	54
IV.KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ.....	55
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	61

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN İDARİ YAPISI

(T.C. DEVLET TEŞKİLATI)

I. ANAYASAL KUVVETLER AYRIMI	73
II. YÜRÜTME ORGANI.....	75
A. Anayasa’da Yürütme Kuvveti ve Anayasal Yönetmel Kuruluşlar	75
III. MERKEZDEN YÖNETİM (MERKEZİ TEŞKİLAT)	77
I. Cumhurbaşkanı.....	77
A. Cumhurbaşkanının Konumu.....	78
B. Seçimi.....	79

C. Cumhurbaşkanının Andığımesi	83
D. Cumhurbaşkanının Görev ve Yetkileri.....	84
E. Cumhurbaşkanının Sorumluluğu.....	87
F. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	89
G. Cumhurbaşkanı Yardımcıları, Cumhurbaşkanına Vekâlet	91
H. Devlet Denetleme Kurulu	94
İ. Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı.....	98
1. Cumhurbaşkanlığı Makamı	98
a. Cumhurbaşkanı.....	98
b. Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürü	99
c. Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Danışmanı	99
d. Özel Temsilci.....	99
e. Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu.....	99
2. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı.....	99
a. Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü.....	100
b. Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü	101
c. Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü	103
d. Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü	103
e. Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü	103
3. Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Cumhurbaşkanına Vekâlet.....	105
4. Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları	105
a. Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu.....	107
b. Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu.....	108
c. Ekonomi Politikaları Kurulu	108
d. Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu	109
e. Hukuk Politikaları Kurulu.....	110
f. Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu.....	110
g. Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu	110
h. Sosyal Politikalar Kurulu.....	111
i. Yerel Yönetim Politikaları Kurulu	111
5. Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatında Kadrolar, Atama ve Görevlendirmeler	112
6. Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Statüsü	113
a. Kadrolu Personel.....	113
b. Kadroya Bağlı Süreli Personel.....	113
c. Kadroya Bağlı Olmayan Süreli Personel.....	114
d. Kısmi Zamanlı Personel.....	114

e. Sözleşmeli Personel	114
J. Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşlar	114
1. Savunma Sanayii Başkanlığı	115
2. Devlet Arşivleri Başkanlığı	116
3. Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı	117
4. Strateji ve Bütçe Başkanlığı	119
5. İletişim Başkanlığı	121
6. Türkiye Varlık Fonu	124
K. Cumhurbaşkanlığı Ofisleri	126
1. Dijital Dönüşüm Ofisi	126
2. Finans Ofisi	127
3. İnsan Kaynakları Ofisi	128
4. Yatırım Ofisi	129
L. Bakanlıklar	132
M. Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı	142
N. Yüksek Askeri Şura	145
II. İdare	147
A. Yargı Yolu	147
B. Merkezî İdare	149
C. Mahalli İdareler	149
D. Kamu Hizmeti Görevlileri: Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri	151
E. Yükseköğretim Kurumları ve Üst Kuruluşlar	153
1. Yükseköğretim Kurumları: Üniversiteler	153
2. Yükseköğretim Üst Kuruluşları: YÖK	154
F. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Radyo ve Televizyon Kuruluşları ve Kamuyla İlişkili Haber Ajansları	154
G. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu	155
H. Kanunsuz Emir	157
IV. MERKEZE YARDIMCI KURULUŞLAR	158
A. Milli Güvenlik Kurulu	158
B. Danıştay	162
C. Sayıştay	166
V. MERKEZİ YÖNETİMİN TAŞRA (ÇEVRE) ÖRGÜTÜ (MÜLKİ TEŞKİLAT)	171
A. İl (Genel) Yönetimi	171
1. Vali	173
2. İl İdare Kurulu	178
3. İl Müdürleri (İl Yönetim Şube Başkanları)	179

B. İlçe (Kaza) Yönetimi	180
1. Kaymakam	180
2. İlçe İdare Şube Başkanları (İlçe Müdürleri)	183
3. İlçe İdare Kurulu.....	183
C. Bucak (Nahiye) Yönetimi.....	184
D. Bölge Yönetimi.....	185
VI. KAMU TÜZELKİŞİLERİ.....	186
A. Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Anadolu Projesi (DAP), Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) ve Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdaresi (BKİ) Başkanlıkları	186
B. Kalkınma Ajansları.....	187
C. Hizmetsel / İşlevsel (Fonksiyonel) Yerinden Yönetimler (Kamu Kurumları)	191
1. Hizmetsel Yerinden Yönetimlerin Statüsü	191
2. Etkinlik Konularına Göre Hizmetsel Yerinden Yönetim Kurumları.....	193
D. Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları	197
VII. BAĞIMSIZ İDARİ OTORİTELER (BİO'lar) (DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KAMU KURUMLARI) (ÜST KURULLAR)	201
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	204

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YERİNDEN YÖNETİMLER ve TÜRKİYE'DE MAHALLİ İDARELER

I. YERİNDEN YÖNETİMLER (YEREL VE HİZMETSEL YERİNDEN YÖNETİMLER)	211
II. MAHALLİ İDARELERİN GENEL HUKUKİ VE İDARİ STATÜSÜ	212
III.İL ÖZEL İDARESİ.....	215
A. İl Özel İdaresinin Hukuki Statüsü ve Kuruluşu.....	215
1. İl Çevre Düzeni Plânı.....	217
2. İl Özel İdaresinin Yetkileri ve İmtiyazları	217
3. İl Özel İdaresinin Muafiyetleri	218
B. İl Özel İdaresinin Organları.....	218
1. İl Genel Meclisi	218
2. İl Encümeni	225
3. Vali	227
C. İl Özel İdaresi Teşkilatı	229
1. İl Özel İdaresi Genel Sekreteri	229
2. Norm Kadro ve Personel İstihdamı.....	230

D. Faaliyet Raporu	230
E. Hizmetlerde Aksama.....	230
F. İl Özel İdarelerinin Denetimi	230
G. İl Özel İdaresi Bütçesi	231
1. Bütçenin Hazırlanması ve Kabulü.....	231
2. Harcama Yetkilisi.....	231
3. Kesin hesap	231
4. Şirket Kurulması.....	232
H. İdarî Yaptırımlar ve İtirazlar.....	232
İ. İl Özel İdaresinin Gelir ve Giderleri.....	232
1. Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilâtı Toplamından Alacağı Pay	232
2. İl Özel İdaresinin Giderleri	233
J. Görevden Uzaklaştırma	234
IV. BELEDİYELER	235
A. Belediyelerin Kuruluşu.....	236
B. Belediyelere İlişkin Önemli Hükümler	236
1. Sınırların Kesinleşmesi.....	236
2. Sınır Uyuşmazlıklarının Çözümü.....	237
3. Mahalle Yönetimi.....	237
4. Belde Adının Değiştirilmesi	238
5. Tüzel Kişiliğin Sona Erdirilmesi.....	238
6. Hemşehri Hukuku.....	239
C. Belediyenin Görev ve Yetkileri.....	239
D. Belediye Organları	245
1. Belediye Meclisi	245
2. Belediye Encümeni	253
3. Belediye Başkanı	254
E. Norm Kadro ve Personel İstihdamı	258
F. Belediyelerin Denetimi	258
1. Faaliyet Raporu	259
2. Hizmetlerde Aksama	259
G. Belediye Örgütü.....	260
1. Zabıta.....	260
2. İtfaiye.....	260
H. Belediyelerin Gelir ve Giderleri	261
1. Belediyenin Gelirleri.....	261
2. Belediye Gelirleri Kanunu Kapsamında Gelirler.....	263
3. Belediyenin Giderleri.....	264

İ. Belediye Bütçesi.....	265
1. Belediye Bütçesinin Hazırlanması.....	265
2. Harcama Yetkilisi.....	266
3. Kesinhesap.....	266
4. Bütçe Sistemi.....	266
5. Geçmiş Yıl Bütçesinin Devamı.....	266
6. İşletme tesisi.....	266
J. Gelecek Yıllara Yaygın Hizmet Yüklenmeleri.....	266
K. Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı.....	267
L. Kent Konseyi.....	268
M. Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım.....	269
N. Yurt Dışı İlişkileri.....	269
O. Diğer Kuruluşlarla İlişkiler.....	269
P. e-Belediye Bilgi Sistemini.....	270
V. BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ.....	272
A. Kuruluşu ve Hukuki Statüsü.....	273
B. Büyükşehir Belediyelerinin Görev ve Yetkileri.....	275
C. İlçe Belediyelerinin Görev ve Yetkileri.....	277
D. Büyükşehir Belediyelerinin İmar Denetim Yetkisi.....	278
E. Kırsal Mahalle ve Kırsal Yerleşik Alan.....	279
F. Büyükşehir Belediyelerinin Organları.....	280
1. Büyükşehir Belediye Meclisi.....	280
2. Büyükşehir Belediye Encümeni.....	283
3. Büyükşehir Belediye Başkanı.....	283
G. Büyükşehir Belediyesi Teşkilatı.....	285
H. Büyükşehir Belediyesi Gelirleri ve Giderleri.....	285
1. Büyükşehir Belediyelerinin Gelirleri.....	285
2. Büyükşehir Belediyelerinin Giderleri.....	287
I. Büyükşehir Belediye Bütçesi.....	287
İ. Şirket Kurulması.....	288
J. Belediyeler Arası Hizmet İlişkileri ve Koordinasyon.....	288
VI. KÖYLER.....	290
A. Köylerin Kuruluşu ve Statüsü.....	290
B. Köyün Görev ve Yetkileri.....	290
1. Köyün Zorunlu Görevleri.....	291
2. Köyün İsteğe Bağlı Görevleri.....	293
3. Köyün Yetkileri.....	294
C. Köyün Organları.....	294

1. Köy Derneği	294
2. İhtiyar Meclisi (Heyeti).....	295
3. Muhtar	297
4. Muhtarlığın ve İhtiyar Meclisi Üyeliği'nin Sona Ermesi	299
D. Köy Personeli.....	300
E. Köyün Gelirleri ve Bütçesi	302
VII. MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ	303
A. Mahalli İdare Birliklerinin Kuruluşu, Tüzüğü, Görev ve Yetkileri	304
1. Kuruluş.....	304
2. Birlik Tüzüğü	304
3. Birliğin Hak ve Yetkileri	305
B. Birliğin Organları.....	305
1. Birlik Meclisi	305
2. Birlik Encümeni	308
3. Birlik Başkanı.....	309
C. Mali Hükümler	309
1. Birliğin Gelirleri.....	309
2. Birliğin Giderleri.....	310
D. Teşkilât.....	310
E. Köylere Hizmet Götürme Birlikleri	310
F. Ülke Düzeyinde Birlik Kurulması.....	312
G. Birlik Üyelerinin Yükümlülükleri.....	313
H. Ortak Hükümler.....	313
I. Turizm Altyapı Hizmet Birlikleri.....	314
İ. Ceza ve Yasaklama.....	315
Sınav Öncesinde Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	318

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İDARİ İŞLEMLER

I. TANIM VE KAPSAM VE ÖZELLİKLER.....	325
A. İdari İşlemin Tanımı ve Kapsamı.....	325
B. İdari İşlem ve İdari Karar (Bireysel/Birel İşlem) Ayrımı	326
C. İdari İşlemlerin Özellikleri.....	326
1. İdari Kurum ve Kuruluşlar Tarafından Tesis Edilme.....	327
2. İdare Hukukununun Kural, Usul ve Esaslarına Uygun Olma	327
3. Tek Yanlı Olma	327
4. İcrailik	327
5. Re'sen İcra.....	329

6. Hukuka Uygunluk Karinesi (Varsayımı).....	329
7. Yargısal Denetim.....	330
8. Yazılılık Kuralı	331
9. Gerekçe Kuralı	331
II. İDARİ KARAR TÜRLERİ.....	332
A. Objektif (Şart / Durum / Nesnel) İşlem – Sübjektif (Öznel) İşlem.....	332
B. Emredici İşlem– Yapıcı (İnşai / Kurucu) İşlem – Belirleyici (Tesbiti) İşlem.....	332
C. Basit İşlem – Kolektif (Kurul) İşlem – Karma (Birleşmiş / Zincirleme / Mürekkep) İşlem	333
D. Yararlandırıcı İşlem – Yükümlendirici İşlem.....	333
E. İsteğe Bağlı Olmayan İşlem – İsteğe bağlı İşlem	334
F. Sarih (Belirgin / Açık) İşlem – Zimni (Üstü Örtülü / Varsayılan / İhmalî) İşlem	334
III. İDARİ İŞLEMLERİN UNSURLARI	336
A. Yetki (Selahiyet)	336
1. Kişi Yönünden Yetki ve Yetki Gaspı	337
2. Konu Yönünden Yetki, Yetki Tecavüzü ve Görev Gaspı	337
a. Yetki tecavüzü	338
1) Üstün ast yerine karar alması	338
2) Astın üst yerine karar alması	338
3) Aynı hiyerarşik statüdeki benzer kuruluşlar arasında	338
4) Aynı kuruluşun organları arasında	338
5) Birden çok kuruluşun yetkili olması durumunda	339
b. Görev (Fonksiyon) Gaspı.	339
3. Yer Yönünden Yetki	339
4. Zaman Yönünden Yetki	340
B. Şekil (Biçim).....	340
1. İdari İşlemlerle İlgili Önemli Şekil Şartları	341
a. Yazılılık	341
b. Gerekçe	341
c. Savunma (Çelişme Usulü)	341
d. Ön / Hazırlayıcı İşlemlerin Yapılması.....	342
e. Toplantı ve Karar Yeter Sayısı.....	342
f. Başvuru Yolları ve Süresinin Gösterilmesi.....	342
2. Şekil ve Usul Kurallarına Aykırılık.....	342
a. Asli (Esas, Birincil) Şekil ve Usul Eksikliği.....	342
b. Tali (İkincil) Şekil ve Usul Eksikliği.....	343
3. Yetki ve Şekil Kurallarına İlişkin Ortak Kural ve Düzenlemeler	343
a. Yetki ve Usulde Paralellik İlkesi	343

b. Yetki ve İmza Devri.....	344
1) Yetki Devri.....	344
2) İmza Devri.....	345
c. Vekalet.....	346
d. Fiili Memur.....	346
e. Fiili Memur / Ajan.....	347
1) Görünüşte Memur.....	347
2) Olağanüstü (Zaruri) Durumlar.....	348
C. Sebep (Neden).....	348
1. Sebep Unsurunun Kanunda Düzenlenişi.....	348
a. Sebebi Kanunlarda Açıkça Belirlenmiş İşlemler.....	348
b. Sebebi Belirsiz (Muğlak) Kavramlara Dayandırılan İşlemler.....	349
c. Sebebin Gösterilmediği İşlemler.....	349
D. Konu (Mevzu).....	350
1. Neden ve Konu Unsurları Arasında Bağlantı (Nedensellik / İlliyet Bağı).....	350
2. Konu Unsuruyla İlgili Hukuka Aykırılık Halleri.....	351
a. Konunun İmkansız veya Hukuka Aykırı Olması.....	351
b. Uygulama Alanını Genişletme veya Değiştirme.....	351
c. İdari İşlemin Geçmişe Yönelik ve Etkili Olarak Tesisi.....	351
d. Yükümlülük Getiren İşlemler.....	352
E. Amaç (Maksat).....	352
1. Amaç Unsuruna Aykırılık: Yetki Saptırması.....	352
2. Usul (Yöntem) Saptırması.....	352

IV. İDARİ İŞLEMLERDEKİ HUKUKA AYKIRILIKLARI VE MÜEYYİDELERİ: YOKLUK VE HÜKÜMSÜZ KILMA..... 353

A. Özel Hukuk ve İdare Hukuk İşlemlerinde Hukuka Aykırılıklar.....	353
B. İdare Hukukunda Hukuki Sakatlık Yapıtları.....	354
1. Yokluk.....	354
a. Yokluk Yapıtlarının Niteliği.....	354
b. Yok Hükümünde Olan İdari İşlemler.....	354
2. Sakatlık: Hükümsüz Kılma (Ortadan Kaldırma).....	355
a. İptal.....	356
b. Geri Alma (Retrait, Revocation).....	357
1) Geri Alma İşleminin Niteliği ve Özellikleri.....	357
2) Her Zaman Geri Alınabilecek İşlemler.....	358
c. İptal ve Geri Alma İşlemlerinin Karşılaştırılması.....	359

V. İDARİ İŞLEMLERİN SONA ERMESİ.....	360
A. İdari İşlemin İdarenin İradesi Dışında Sona Ermesi.....	360
1. Hukuki Nedenlerle Sona Erme	360
2. Fiili Nedenlerle Sona Erme	360
3. Sürenin Dolması veya İnfisahi Şartın Gerçekleşmesi.....	360
B. İdari İşlemin İdarenin İradesiyle Sona Ermesi.....	361
1. Geri Alma.....	361
2. Kaldırma (İlga) (Abrogation).....	361
3. Değişirme (Tebdil).....	362
4. Düzeltme (Tashih)	362

BEŞİNCİ BÖLÜM
İDARİ İŞLEMLERİN İCRASI,
İDARENİN RE'SEN İCRA VE RE'SEN TAHSİL YETKİSİ

I. İDARİ İŞLEMLERİN İCRASI (YÜRÜTÜLMESİ)	367
A. İdari İşlemlerin İcrailiği ve İcrası Arasındaki Fark	367
B. İdari İşlemlerin İcra Yöntemleri	367
1. İdari Cezalar ve Yaptırımların (Müeyyideler) Muhataplarınca Kendiliğinden Uygulanması	368
a. Disiplin Cezaları.....	369
1) Kamu Personeline Verilen Disiplin Cezaları.....	369
2) Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Mensup ve Üyelerine Verdikleri Disiplin Cezaları	370
3) Eğitim-Öğretim Kuruluşlarının Öğrencilere Uyguladıkları Cezalar.....	370
b. Diğer İdari Cezalar	370
2. İdari İşlemlerin Adli Makamlarca (Yargı Yoluyla) Uygulanması.....	371
3. İdari işlemlerin İdare Tarafından Cebir Olmadan Re'sen İcrası	371
4. İdari işlemlerin İdare Tarafından Cebir Yoluyla Re'sen İcrası.....	372
II. İDARENİN RE'SEN TAHSİL YETKİSİ.....	373
A. Re'sen Tahsil Yetkisinin Niteliği ve Kapsamı	373
B. İdarenin Gelir Kaynakları ve Alacakları.....	373
1. İdarenin Kamu Hukukundan Doğan Gelir ve Alacakları.....	373
2. İdarenin Özel Hukuktan Doğan Gelir ve Alacakları.....	374
C. Re'sen Tahsil Yetkisine Sahip İdari Kuruluşlar.....	375
D. Kamu Alacaklarının Re'sen Tahsili Usul ve Esasları	376
1. Tahakkuk Aşaması	376
a. Tarh	376
b. Tebliğ.....	377
c. Tarh Edilen İşleme Karşı Dava Açılması	377

d. Tahakkuk.....	377
e. Kesinleşme.....	378
f. Kamu Alacaklarının Korunması	379
1) Teminat İstenmesi	379
2) İhtiyati (Koruyucu) Haciz	379
3) İhtiyati Tahakkuk.....	380
4) Diğer Korunma Hükümleri.....	380
2. Tahsil Aşaması	381
a. Ödeme Emri	381
b. Ödeme Emrine Karşı Dava Açılması	382
c. Haciz.....	383
d. Satış	384
3. Kamu Alacaklarının Düşmesi.....	384
a. Ödeme	384
b. Zamanaşımı (Müruru Zaman).....	385
c. Terkin (Silinme, Düşürme)	385
1) Doğal Afet Nedeniyle Terkin	386
2) Tahsil İmkânsızlığı Sebebiyle Terkin.....	386
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	387

ALTINCI BÖLÜM

İDARENİN SÖZLEŞMELERİ:

İDARİ SÖZLEŞMELER VE İHALELER

I. İDARİ SÖZLEŞMELER.....	392
A. İdari Sözleşmelerin Ölçütleri	392
B. Klasik İdari Sözleşme Türleri	393
1. Mali İltizam Sözleşmeleri.....	393
2. Kamu Borçlanma (İstikraz) Sözleşmeleri	393
3. Yeraltı ve Yerüstü Servetlerin İşletilmesine İlişkin Sözleşmeler	394
4. Orman İşletme Sözleşmeleri.....	394
5. İdari Hizmet Sözleşmesi.....	394
6. Müşterek Emanet Sözleşmesi.....	395
7. Kamu Hizmeti İmtiyaz Sözleşmeleri.....	395
a. Tanım ve Gelişimi	395
b. İmtiyaz Verme Yetkisi.....	395
c. İmtiyazın Şekil ve Usul Şartı	396
d. İmtiyazcının Hukuki Statüsü.....	396
e. İdarenin Hak ve Yükümlülükleri	396
f. İmtiyazcının Hak ve Yükümlülükleri	397
g. İmtiyaz Sözleşmesinin Değişen Koşullara Uyumu ve Mali Dengenin Korunması.....	398

h. İmtiyaz Sözleşmesinin Sona Ermesi	398
i. İmtiyaz Sözleşmesinden Kaynaklanan Hukuksal Uyuşmazlıkların Çözümü.....	399
j. Tahkim Yolu.....	399
II. İDARENİN ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMELERİ YAP-İŞLET VE YAP-İŞLET-DEVRET SÖZLEŞMELERİ	403
A. Yap-İşlet-Devret Sözleşmeleri	403
1. 3096 sayılı Kanun Çerçevesinde Yap-İşlet-Devret Sözleşmeleri.....	403
2. 3996 sayılı Kanun Çerçevesinde Yap-İşlet-Devret Sözleşmeleri.....	404
B. Yap-İşlet Sözleşmeleri	406
III. İDARENİN ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMELERİ: KAMU İHALELERİ ..	409
A. Tanım ve Kapsam	409
B. Kamu İhale Esas ve Usulünü Düzenleyen Kanunlar.....	409
1. 08.09.1983 Tarihli ve 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu	410
2. 04.01.2002 Tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu (KİK)	411
a. KİK'e Tabi Kamu İdareleri.....	411
b. KİK'e Tabi Olan İş ve İşlemler	412
c. KİK Kapsamı Dışında Kalan İdareler ve İşleri	413
d. KİK'te Yer Alan Önemli Kavramlar	414
C. Kamu İhalelerinde Uygulanan Temel İlkeler	414
1. DİK ve KİK'te Ortak İlkeler	415
a. Aleniyet (Açıklık, Saydamlık) İlkesi	415
b. Rekabet İlkesi	415
c. Sözleşmecide Belli Bir Yeterliliğin Aranması İlkesi.....	415
2. 4737 Sayılı KİK'te Öngörülen Diğer İlkeler	416
a. Eşit Muamele İlkesi.....	416
b. Gizlilik İlkesi.....	416
c. Ödeneği Olmayan Bir İş İçin İhaleye Çıkmaması İlkesi.....	416
d. Mal Alımı, Hizmet Alımı ve Yapım İşleri İçin Ayrı İhale Düzenlenmesi İlkesi	416
e. Kamuoyu Denetimi	417
f. Eşik Değerlerin Altında Kalmak Amacıyla İhalelerin Kısımlara Bölünerek İhale Edilmemesi İlkesi.....	417
g. Çevresel Etki Değerlendirme Olumlu Belgesi Alınması İlkesi.....	417
D. Kamu İhale Usulleri	417
1. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda Öngörülen İhale Usulleri	417
a. Kapalı Teklif Usulü	417
b. Belli İstekliler Arasında Kapalı Teklif Usulü.....	417
c. Açık Teklif Usulü (Açık Arttırma ve Eksiltme Usulü).....	418
d. Pazarlık Usulü	418
e. Yarışma Usulü	418

2. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda Öngörülen İhale Usulleri	419
a. Açık İhale Usulü	419
b. Belli İstekliler Arasında İhale Usulü	419
c. Pazarlık Usulü	420
d. Doğrudan Temin	420
e. Tasarım Yarışmaları	421
E. İhale Süreci	421
1. Hazırlık Aşaması	421
a. İhalenin Yaklaşık Maliyetinin Tespiti	421
b. İhale İçin Yeterli Ödeneğin Gösterilmesi	422
c. Yapım İhalelerinde Arsanın Temini	422
d. ÇED Olumlu Belgesinin Alınması	422
e. İhale Komisyonunun Kuru	422
f. İhale İşlem Dosyasının Düzenlenmesi	423
g. İhale Dokümanının Hazırlanması	423
h. İdari ve Teknik Şartnamelerin Hazırlanması	423
i. İhaleye Katılımda Yeterlik Kurallarının Belirlenmesi	423
j. İhalelerde Yasak Olan Fiil veya Davranışlar	423
k. İhalelere Katılmaktan Yasaklama	424
2. İlan Aşaması	424
a. Devlet İhale Kanunu'na Göre İlan	424
b. Kamu İhale Kanunu'na Göre İlan	425
3. İhale Dokümanının Sunulması Aşaması	426
a. İhale Dokümanının Alınması	426
b. Tekliflerin Sunulması	426
4. Tekliflerin Değerlendirilmesi Aşaması	427
a. DİK'e Göre Tekliflerin Değerlendirilmesi	427
b. KİK'e Göre Tekliflerin Değerlendirilmesi	428
5. İhale Kararının Alınması	429
a. DİK'e Göre İhale Kararının Alınması	429
b. KİK'e Göre İhale Kararının Alınması	429
c. Kesinleşen İhale Kararlarının Bildirilmesi	429
6. Sözleşmenin Yapılması Aşaması	430
a. DİK'e Göre Sözleşmenin Yapılması	430
b. KİK'e Göre Sözleşmenin Yapılması	430
F. Sözleşmelere İlişkin Çıkacak Uyuşmazlıkların Çözümü	432
1. Yargısal Çözüm Yolları	432
2. İdari Başvuru Yolları	432
a. Kamu İhale Kurumu	432
b. İhalelere Yönelik Başvurular	433
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	437

YEDİNCİ BÖLÜM KAMU HİZMETLERİ

I. TANIM VE KAPSAM	443
A. Organik Anlam	443
B. Maddi Anlam.....	443
II. KAMU HİZMETLERİNİN ÖZELLİKLERİ	444
III. KAMU HİZMETLERİNİN ÖZEL KİŞİLERİN ETKİNLİKLERİNİN FARKLARI	445
IV.KAMU HİZMETLERİNE EGEMEN OLAN İLKELER	446
A. Süreklilik (Devamlılık, Düzenlilik) İlkesi.....	446
B. Değişebilirlik (Uyarlanma, Revizyon) İlkesi.....	446
C. Eşitlik (Nesnellik) İlkesi	447
D. Tarafsızlık İlkesi.....	447
E. Laiklik İlkesi.....	447
F. Meccanilik (Bedelsizlik, Karşılıksızlık) İlkesi	447
V. KAMU HİZMETLERİNİN TÜRLERİ	448
A. İdari Kamu Hizmetleri	448
B. İktisadi Kamu Hizmetleri.....	448
C. Sosyal Kamu Hizmetleri	448
D. Bilimsel- Teknik-Kültürel Hizmetler.....	448
VI. KAMU HİZMETLERİNİN KURULMASI	450
VII. KAMU HİZMETLERİNİN KALDIRILMASI	450
VIII.KAMU HİZMETLERİNİN İŞLETİLME USULLERİ	451
A. Emanet Usulü.....	451
B. İmtiyaz Usulü.....	451
C. İltizam Usulü.....	452
D. Müşterek Emanet Usulü	452
E. Ruhsat Usulü	452
F. Yap-İşlet-Devret Usulü	452
G. Yeni Usuller.....	452
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	454

SEKİZİNCİ BÖLÜM KAMULAŞTIRMA

I. KAMULAŞTIRMANIN TANIMI VE KAPSAMI	459
A. Kamulaştırmanın Kapsamı ve Anayasal Düzenlenmesi.....	459
B. Kamulaştırma İşlemi ve Türleri.....	460
1. Yasal Dayanak.....	460
a. Anayasa ve 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu.....	460
b. Kamulaştırma ile İlgili Hüküm Bulunan Diğer Kanunlar.....	460
2. Kamulaştırma Türleri.....	461
a. Kısmen Kamulaştırma.....	461
b. Trampa Yolu ile Kamulaştırma.....	461
c. Acele Kamulaştırma.....	461
d. Özel Kişiler Lehine Kamulaştırma.....	461
II. KAMULAŞTIRMA İŞLEMİNİN UNSURLARI	463
A. Yetki.....	463
B. Sebep ve Amaç.....	464
C. Konu.....	464
D. Şekil.....	464
1. Yeterli Ödeneğin Temin Edilmesi.....	464
2. Kamu Yararı Kararının Alınması.....	464
a. Kamu Yararı Kararı Alabilecek Merciler.....	464
b. Kamu Yararı Kararının Onaylanması.....	465
3. Kamulaştırılacak Olan Taşınmazın Belirlenmesi.....	466
4. Kamulaştırma Kararının Alınması.....	466
5. Satın alma usulü.....	467
6. Kamulaştırma Bedelinin Mahkemece Tespiti ve Taşınmaz Malın İdare Adına Tescili.....	468
a. İdarenin yetkili Asliye Hukuk Mahkemesine Başvurması.....	468
b. Asliye Hukuk Mahkemesinin Bildirimi.....	468
c. Asliye Hukuk Mahkemesinde Duruşma Süreci.....	469
d. Kamulaştırılan Taşınmazın İdare Adına Tescili.....	470
III. KAMULAŞTIRMA İŞLEMİNİN SONUÇLARI	471
IV. KAMULAŞTIRMA BEDELİNİN ÖDENMESİ	472
A. Nakden Ödemenin İstisnası: Trampa.....	472
B. Peşin Ödemenin İstisnası: Taksitlendirme.....	472
V. KAMULAŞTIRMADAN VAZGEÇME	474
A. İdarenin Tek Taraflı Vazgeçmesi.....	474
B. Vazgeçme, İade ve Devir.....	474

VI. MAL SAHİBİNİN GERİ ALMA HAKKI	475
VII. HASAR, DOĞACAK HAK VE BORÇLAR.....	476
A. Hasar	476
B. Hakların Sınırlanması ve Mülkiyetin İdareye Geçmesi.....	476
VIII. KAMU KURUMLARI VE TÜZEL KİŞİLERİ ARASINDA TAŞINMAZ MAL DEVRİ	477
IX. KAMULAŞTIRMADA YARGI YOLU.....	479
X. İRTİFAK HAKKININ KURULMASI	480
XI. İSTİMLAL (REKİZİSYON)	481
XII. KAMULAŞTIRMASIZ EL ATMA	481
A. Hukuka Aykırı Kamulaştırmaz El Atma	481
B. Hukuka Uygun Kamulaştırmaz El Atma	482
XIII. GEÇİCİ İŞGAL	484
XIV. DEVLETLEŞTİRME VE ÖZELLEŞTİRME	485
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	488

DOKUZUNCU BÖLÜM KOLLUK HİZMETLERİ

I. GENEL OLARAK KOLLUK HİZMETİ	493
II. KOLLUK FAALİYETLERİNİN AMACI: KAMU DÜZENİ	494
A. Kamu düzeninin Unsurları	494
1. Klasik (Geleneksel) Anlayışa göre Kamu Düzeni Unsurları.....	494
a. Kamu Güvenliği (Emniyet ve Asayiş)	495
b. Dirlik ve Esenlik (Sükûn).....	495
c. Kamu Sağlığı (Sihhati)	496
d. Genel Ahlak.....	496
2. Kamu Düzeninin Zenginleşen İçeriği: Yeni Unsurlar.....	497
a. İnsan Onuru.....	497
b. Estetik	497
c. Ekonomik Kamu Düzeni	497
d. Ekolojik Kamu Düzeni	497
III. KOLLUK TÜRLERİ	498
A. İdari Kolluk – Adli Kolluk Ayrımı	498
B. İdari Kolluk ve Adli Kolluk Arasındaki Farklar.....	502
C. İdari Kolluk-Siyasi Kolluk Ayrımı.....	503

D. İdari Kolluğun Özellikleri.....	504
E. Genel İdari Kolluk ve Özel İdari Kolluk	505
1. Genel İdari Kolluk	505
2. Özel İdari Kolluk.....	511
F. Merkezi Yönetim Kolluğu ve Mahalli İdare Kolluğu.....	512
1. İl Özel İdaresi Kolluğu	512
2. Belediye Kolluğu	513
3. Köy Kolluğu.....	513
G. Özel Güvenlik Kolluğu.....	516
1. Özel Güvenlik İzni	517
2. Özel Güvenlik Komisyonu.....	517
3. Faaliyet İzni	517
4. Özel Güvenlik Görevlilerinin Yetkileri.....	518
5. Silah Bulundurma ve Taşıma Yetkisi.....	519
6. Görev Alanı	519
IV.KOLLUK MAKAMLARI, AMİRLERİ VE KOLLUK PERSONELİ	521
A. Merkezi İdari Kolluk Makamları, Amirleri ve Personeli.....	521
B. Mahalli İdari Kolluk Makamları, Amirleri ve Personeli.....	523
C. Özel İdari (Hizmet) Kolluk Makamları.....	525
V. KOLLUK İŞLEMLERİ.....	526
A. Düzenleyici Kolluk İşlemleri	526
B. Bireysel Kolluk İşlemleri.....	526
VI.KOLLUK USULLERİ	528
A. Serbestlik Usulü	528
B. Bildirim Usulü.....	528
C. İzin (Ruhsat) Usulü.....	529
VII. KOLLUK YETKİLERİNİN ÇATIŞMASI VE YARIŞMASI	530
A. Genel İdari Kolluk Makamlarının Kendi Arasında Bir Çatışma Olması.....	530
B. Genel Kolluk Makamlarının Yetkileri ile Özel Kolluk Makamlarının Yetkileri Arasında Çatışması Olması	531
C. Özel Kolluk Makamlarının Yetkilerinin Kendi Aralarında Çatışması.....	532
VIII. KOLLUK YETKİSİNİN SINIRLARI VE HUKUKA UYGUNLUĞU.....	532
A. Anayasal Sınırlar.....	532
B. Diğer Sınırlar	533
1. Amaç Bakımından.....	533
2. Sebep ve Konu Bakımından.....	533
3. Yer ve Zaman Bakımından	534
C. Kolluk Faaliyetlerinin Denetimi	534

IX. KOLLUK YETKİLERİNİN GENİŞLEMESİ.....	535
X. KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU	536
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	538

ONUNCU BÖLÜM

İDARENİN MALİ SORUMLULUĞU

I. GENEL OLARAK SORUMLULUK VE İDARENİN SORUMLULUĞU	543
II. İDARENİN ÖZEL HUKUK VE KAMU HUKUKUNDA SORUMLULUĞU	545
A. Özel Hukukta İdari Sorumluluk.....	545
B. İdare Hukukunda İdari Sorumluluk.....	545
III. İDARİ SORUMLULUKTAN BAHSİLEBİLMESİ İÇİN GEREKEN DURUMLAR.....	546
A. İdarenin Fiili (Davranışı, Hareketi, Etkinliği).....	546
B. Zarar.....	546
C. İlliyet (Neden-Sonuç) Bağı.....	547
IV. İDARENİN KUSURLU SORUMLULUĞU (HİZMET KUSURU)	548
A. Hizmet Kusurunun Tanımı ve Özellikleri.....	548
B. Hizmet Kusuru - Kişisel Kusur Ayırımı.....	548
C. Kişisel Kusur Durumları.....	549
1. Ağır Kusur.....	549
2. Yargı Kararlarına Uymama.....	549
3. Kamu Görevlisinin Görevi Dışında Suç Özelliğindeki Eylemleri.....	550
4. Kamu Görevlileri ve Memurların Kötü Niyetli Davranmaları	550
V. HİZMET SORUMLULUĞU KAPSAMINDAKİ DURUMLAR	551
A. Hizmetin Kötü İşlemesi.....	551
B. Hizmetin Geç İşlemesi.....	552
C. Hizmetin Hiç İşlememesi	552
VI. KUSURSUZ SORUMLULUK	553
A. Risk (Hasar) İlkesi	554
1. İdarenin Tehlikeli Faaliyetleri.....	554
2. Mesleki Riskler	555
3. Sosyal Risk (Toplumsal Tehlike) İlkesi.....	555
B. Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik (Nesafet, Hakkaniyet, Fedakarlığın Denkleştirilmesi) İlkesi	556

VI. İDARİ SORUMLULUĞU KALDIRAN YA DA AZALTABİLEN DURUMLAR.....	557
A. Mücbir Sebepler (Zorlayıcı Unsurlar)	557
B. Beklenmeyen Durum	557
C. Zarar Gören Kişilerin Davranışı.....	558
D. Üçüncü Kişilerin Kusuru	558
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	560

ONBİRİNCİ BÖLÜM KAMU MALLARI

I. MAL KAVRAMI.....	565
II. KAVRAM OLARAK KAMU MALLARI.....	566
A. Kamu Malları.....	566
B. Kamusal Mallar.....	567
C. İdarenin Özel (Hususi) Malları.....	568
III. KAMU MALİ TÜRLERİ.....	569
A. Kullanma Açısından	569
1. Sahipsiz Mallar	569
2. Orta Malları.....	570
3. Hizmet Malları.....	570
B. Kökenleri (Tahsis Şekli) Açısından.....	570
1. Doğal (Tabii) Kamu Malları	570
2. Yapay (Suni) Kamu Malları.....	570
C. Kamu Malı Niteliğini Kazanma Açısından.....	571
1. Niteliği Gereği Kamu Malı Sayılanlar.....	571
2. Geleneksel Kamu Malları	571
3. Tahsis Yoluyla Kamu Malı Olanlar:.....	571
D. Taşınıp Taşınmamasına Göre Kamu Malları.....	571
1. Taşınmaz Kamu Malları	571
2. Taşınır Kamu Malları	571
IV. KAMU MALLARININ HUKUKİ REJİMİ	572
A. Kamu Malları Devir ve Ferağ Edilemez.....	572
B. Kamu Malları Haczedilemez.....	573
C. Kamu Malları Kazandırıcı Zamanaşımıyla Kazanılmaz	573
D. Taşınmaz Kamu Mallarının Tapuya Tescil Zorunluluğu Yoktur	573
E. Taşınmaz Kamu Malları Kamulaştırılmaz	573
F. Kamu Malları Vergi, Harç, Resim ve Benzeri Mali Yükümlülüklerle Tabi Değildir	574
G. Kamu Malları Özel Korunmaya Tâbidir.....	574

V. KAMU MALLARINDAN YARARLANMA	575
A. Genel Yararlanma	575
1. Serbestlik İlkesi.....	575
2. Eşitlik İlkesi	575
3. Bedavalık (Bedelsizlik, Meccanilik) İlkesi	575
B. Özel Yararlanma.....	576
1. İzne Bağlılık ilkesi	576
2. Ücretlilik İlkesi	576
3. Geçicilik İlkesi	576
VI. İDARENİN ÖZEL MALLARI	577
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar	578

ONİKİNCİ BÖLÜM MEMURLAR VE DİĞER KAMU PERSONELİ

I. PERSONEL YÖNETİMİNİN TANIMI	583
II. TÜRK KAMU PERSONEL REJİMİ VE DEVLET MEMURLARI KANUNU	584
A. Kamu Görevlisi Tanımı	584
B. Kamu Görevleri Türleri ve Gruplandırılması.....	584
1. Hizmete Alınma Yönünden	584
2. Ücret Yönünden.....	584
3. Hizmet Süreleri Yönünden.....	584
4. Bağlı Olunan Hukuki Statü Yönünden.....	584
5. Göreve Geliş Yönünden	585
C. Memurluğun Tanımı	585
D. Türk Kamu Personel Rejiminin Özellikleri	585
E. DMK'nın Dayandığı Temel İlkeler.....	587
1. Sınıflandırma	587
2. Kariyer.....	589
3. Liyakat	589
F. DMK'da İstihdam Türleri	590
1. Memurlar.....	590
2. Sözleşmeli Personel	591
3. Geçici Personel	591
4. İşçiler.....	591
G. "Diğer Kamu Görevlileri" Kavramı.....	592
H. Devlet Memuru Olma Şartları	592
1. Vatandaşlık: Türk vatandaşı olmak	592

2. Yaş: 18 yaşını tamamlamak	592
3. Öğrenim: En az ortaokul mezunu olmak	592
4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak.....	593
5. Mahkûmiyet.....	593
6. Askerlik.....	593
7. Sağlık	593
8. (İptal)	594
9. Özel Koşullar.....	594
İ. Memuriyete Girişte Sınav Yöntemi.....	594
1. Sınav Sistemi	594
2. Sınavsız Memurluğa Giriş.....	594
J. Kamu Personelinin Çalıştıkları Kurumlara Göre Gruplandırılması	596
a. Merkezi Yönetim Bütçeli Kuruluşlarda Çalışanlar	596
b. Sosyal Güvenlik Kurumlarında Çalışanlar.....	596
c. Yerel Yönetimlerde Çalışanlar	596
d. İktisadi Devlet Teşekküllerinde Çalışan Personel	597
K. Aday Memurluk.....	597
L. Memurluğa Atama	598
1. Atama İşlemi.....	598
2. Göreve Başlamalarda Süre	599
3. Becayış: Karşılıklı Olarak Yer Değiştirme	600
4. Bilgilerini Artırmak Üzere Dış Memleketlere Gönderilme.....	600
M. Memur Bilgi Sistemi, Özlük Dosyası	600
N. Başarı, Üstün Başarı Değerlendirmesi ve Ödül	601
O. Memurların Mali Hakları.....	602
1. Kazanılmış Hak Aylık Derecesi.....	602
2. Emekli Müktesep Aylık Derecesi	602
3. Görev Aylığı.....	602
Ö. Memurlukta İlerleme ve Yükselme.....	603
1. Kademe İlerlemesi: "Yatay İlerleme"	603
2. Derece Yükselmesi: "Dikey hareketlilik"	603
P. Gösterge Tablosu.....	604
R. Memurların Ödev, Sorumluluk ve Hakları.....	606
1. Kanunsuz Emir.....	608
2. Amir Durumda Olan Devlet Memurlarının Görev ve Sorumlulukları ...	608
3. Müracaat, Şikayet ve Dava Açma	608
4. Toplu Eylem ve Hareketlerde Bulunma ve Grev Yasağı	608
5. Memurlar ve İkinci Görev.....	609
6. Memurlar ve Ticari Faaliyetler	610
7. Çalışma Saatleri	610
8. İzin Hakkı	611

a.	Yıllık İzin.....	611
b.	Sağlık İzni	611
c.	Mazeret İzni.....	611
1)	Doğum ve Babalık İzni	611
2)	Süt İzni.....	611
3)	Evlilik ve Ölüm İzni	612
4)	Özel Mazeret İzni.....	612
5)	Yarım Gün İzni.....	612
d.	Hastalık ve Refakat İzni.....	613
e.	Aylıksız İzin	613
S.	Memurlar Hakkında Disiplin Kovuşturması ve Disiplin Cezaları.....	615
1.	Disiplin Cezalarının Niteliği	615
2.	Disiplin Cezalarını Türleri.....	615
A.	Uyarma.....	615
B.	Kınama	616
C.	Aylıktan kesme	617
D.	Kademe İlerlemesinin Durdurulması.....	617
E.	Devlet Memurluğundan Çıkarma	618
3.	Disiplin Cezaları ile İlgili Diğer Durumlar	619
4.	Disiplin Cezalarında Karar Süresi.....	621
5.	Disiplin Soruşturma ve Cezalarında Zamanaşımı	622
6.	Disiplin Cezalarına Karşı İtiraz	622
7.	Görevden Uzaklaştırma.....	622
Ş.	Memurlar Hakkında Ceza Kovuşturması ve Memurların Yargılanması.....	623
1.	Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler	625
2.	Olayın Yetkili Mercie İletilmesi, İşleme Konulmayacak İhbar ve Şikâyetler.....	628
3.	Ön İnceleme	628
4.	Ön İnceleme Yapanların Yetkisi ve Rapor	630
5.	Süre	630
6.	İtiraz	630
7.	Soruşturma İzninin Gönderileceği Mercii ve Hazırlık Soruşturmasını Yapacak Merciler.....	631
8.	Yetkili ve Görevli Mahkeme	632
9.	Cumhuriyet Başsavcılığınca Re'sen Dava Açılacak Haller	632
T.	Memurluğun Sona Ermesi	632
1.	Çekilme (İstifa).....	633
2.	Çekilmiş (Müstafi) Sayılma.....	633
3.	Devlet Memurluğundan Çıkarılma (İhraç).....	634
4.	Koşullarda Eksiklik.....	634
5.	Bağdaşmazlık.....	634

6. Ölüm.....	635
7. Emeklilik.....	635
U. Kamu Görevlileri Sendikaları.....	635
Ü. Kamu Görevlileri Etik Kurulu.....	638
V. Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	640
X. Personel Politikalarıyla İlgili Kurumsal Yapılar.....	642
Y. Mal Bildiriminde Bulunulması ile Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu.....	643
Sınav Öncesinde: Bölümle İlgili En Önemli Noktalar.....	647

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İDARE HUKUKUYLA İLGİLİ ÖNEMLİ VE GÜNCEL KANUNLAR

1. 9/10/2003 Tarih ve 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu.....	653
2. 10/12/2013 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu.....	656
3. 26/5/2005 tarih ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu.....	660
4. 3/5/1985 tarih ve 3194 Sayılı İmar Kanunu.....	667
5. 24/11/1994 Tarih ve 4046 Sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun.....	676
6. 2009 Tarih ve 5894 Sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun.....	679
7. 30/03/2005 Tarih ve 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu.....	681
8. 14/06/2012 Tarih ve 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu.....	688
9. 06/04/2016 Tarih ve 6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu.....	694
10. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı.....	701
11. 24/03/2016 Tarih ve 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu.....	704
12. 14/10/2020 Tarih ve 68 Sayılı Sanayileşme İcra Komitesi (SAİK) Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	709
13. 24/12/2020 Tarih ve 7261 Sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması Kanunu.....	709
14. 7/4/2021 Tarih ve 7315 Sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu.....	710
15. 30/06/2021 Tarih ve 74 Sayılı Fiyat İstikrarı Komitesi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (AYM İptal, RG: 18.08.2022).....	712
16. 30/06/2021 Tarih ve 77 Sayılı Ekonomi Koordinasyon Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	712

EKLER

KİTAP EKİ -1

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU
KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ..... 715

KİTAP EKİ -2

CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI 722

KİTAP EKİ -3

KURUMLARIN BAĞLI/İLGİLİ/İLİŞKİLİ OLDUKLARI BAKANLIKLAR..... 743

KİTAP EKİ -4

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI TEŞKİLATI..... 748

KİTAP EKİ -5

BAKANLIK TEŞKİLATLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER..... 759

KİTAP EKİ -6

T.C. İDARİ TEŞKİLATININ ŞEMATİK GÖRÜNÜMÜ..... 766

KİTAP KAYNAKÇASI 803